

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

(шифр і назва спеціальності)

**за освітньо-науковою програмою
«Освітні, педагогічні науки»**

мова навчання

_____ українська _____

Розробники:

Коркішко О.Г. – доцент кафедри педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Гаврілова Л.Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і практики початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.

(ПБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А.Саяпіна
(ПБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	вибіркова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи – 8	Лекції	
	14 год.	14 год.
	Практичні, семінарські	
	26 год.	26 год.
	Самостійна робота	
	110 год.	110 год.
Вид контролю: екзамен		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої освіти в Україні» є: підготовка професійно компетентного фахівця з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні; формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо вищої освіти в Україні, особливостей провідних тенденцій, суперечностей і закономірностей професійної освіти, актуалізації історичного досвіду в сучасних умовах модернізації національної освіти.

2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої освіти в Україні»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здатність тлумачити основні категорії, поняття, та терміни, які вживаються при висвітленні проблем сучасної вищої освіти.</p> <p>Здатність визначати і обґрунтовувати закономірності сучасного економічного та соціального розвитку європейських країн у контексті модернізації вищої освіти.</p> <p>Здатність аналізувати цілі, цінності й пріоритети розвитку сучасної вищої освіти, а також основні напрями модернізації і реформування вищої освіти в Україні.</p> <p>Здатність характеризувати ринкові механізми функціонування вищої освіти і вищої школи.</p> <p>Здатність організовувати освітню діяльність в якості викладача вищої школи, використовуючи ЄКТС.</p> <p>Здатність формулювати та вдосконалювати важливу дослідницьку задачу, для її розв'язання збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в науковому контексті.</p> <p>Здатність на основі самопізнання сформулювати власний стиль наукової, професійно-педагогічної діяльності, професійного спілкування; розвивати уміння й навички навчання упродовж життя.</p>	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, лекція-консультація, круглий стіл тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; наочні методи: спостереження, демонстрація; практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анотування, написання есе); відеометод: дистанційні, мультимедійні.</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, рейтинговий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінка), самоконтроль (рефлексія, самооцінка), оцінювання самостійної роботи (педагогічне есе, виступ-презентація, огляд фахової літератури, реферування наукової літератури, доповідь, створення ментальної карти), екзамен.</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	зокрема				Усього	зокрема			
		л.	пр.	лаб.	с.р.		л.	пр.	лаб.	с.р.
Тема 1. Сучасні тенденції розвитку вищої професійної освіти.	21	2	4		15	21	2	4		15
Тема 2. Напрями державної освітньої політики України.	26	2	4		20	26	2	4		20
Тема 3. Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти.	21	2	4		15	21	2	4		15
Тема 4. Модернізація вищої освіти України як фактор економічного та соціального прогресу української держави.	21	2	4		15	21	2	4		15
Тема 5. Глобальні проблеми вищої професійної освіти.	25	4	6		15	25	4	6		15
Тема 6 Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти.	36	2	4		30	36	2	4		30
Усього годин	150	14	26		110	150	14	26		110

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Сучасної тенденції розвитку вищої професійної освіти.	2	2
2	Напрями державної освітньої політики України.	2	2
3	Стратегії забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти.	2	2
4	Модернізація вищої освіти України як фактор економічного та соціального прогресу української держави.	2	2
5	Глобальні проблеми вищої професійної освіти.	4	4
6	Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти.	2	2
	Разом	14	14

4.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Вища освіта як соціокультурний феномен.	4	4
2	Вища освіта у правовому просторі суспільства	4	4
3	Вимоги сучасного ринку праці й професійна мобільність педагога	4	4
4	Реформування вищої освіти і вищої школи України.	4	4
5	Глобальні проблеми вищої професійної освіти.	6	6
6	Якість вищої освіти у європейському вимірі.	4	4
Разом		26	26

4.4. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Загальна характеристика та тенденції розвитку сучасної вищої освіти.	15	15
2	Вища освіта як предмет і результат правового регулювання.	20	20
3	Вища освіта в умовах цивілізаційних змін, парадигм і концепцій.	15	15
4	Вища освіта в умовах цивілізаційних змін	15	15
5	Педагогічні дискурси глобалізації у вищій освіті.	15	15
6	Інституціональний і особистісний рівні неперервної професійної освіти.	30	30
Разом		110	110

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

- контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання аудиторних та позааудиторних робіт тощо на практичних заняттях);
- контроль самостійної роботи здобувачів (педагогічне есе, виступ-презентація, огляд фахової літератури, реферування наукової літератури, доповідь, створення ментальної карти тощо);
- підсумковий контроль: семестровий екзамен.

Питання до екзамену

1. Вища освіта для цивілізаційного розвитку суспільства.
2. Педагогічні дискурси глобалізації у вищій освіті.
3. Глобалізаційні виклики для вищої освіти.
4. Показники інтернаціоналізації вищої освіти.
5. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти. Завдання інтернаціоналізації на європейському та національному рівні.
6. Регіоналізація вищої освіти. Діяльність сучасного університету в регіоні.
7. Інноваційність вищої освіти. Види інновацій у галузі вищої освіти.
8. Державна освітня політика України.
9. Нормативно-правова база розвитку вищої освіти України.
10. Функції суб'єктів державної політики України.
11. Функції та напрями студентського самоврядування ЗВО.
12. Права суб'єктів освітнього процесу у вищій школі.
13. Особливості та протиріччя вищої освіти України.
14. Конкурентоспроможність вищої освіти та закладу вищої освіти.
15. Якість вищої освіти у європейському вимірі.
16. Акредитація як інструмент оцінки якості університетів і їх програм.
17. Європейська рамка кваліфікацій. Міжнародні стандарти класифікації освіти. Дескриптори кваліфікацій.
18. Модернізація вищої освіти України. Стратегічні завдання модернізації вищої освіти.
19. Вища освіта та євроінтеграційні процеси. Мета реформи системи освіти.
20. Вища освіта в контексті євроатлантичних процесів.
21. Кількісні показники розвитку вищої освіти.
22. Реформування вищої освіти та вищої школи України.
23. Імплементация європейських стандартів якості вищої освіти в Україні.
24. Державна політика в галузі вищої освіти.
25. Система вищої освіти України.
26. Рівні освіти в Україні.
27. Бакалаврат у структурі вищої освіти України.
28. Магістратура та докторантура у системі вищої освіти України.

29. Галузі знань і спеціальності: узгодженість з Міжнародною стандартною класифікацією освіти (МСКО).
30. Освітня програма: загальна характеристика та основні компоненти.
31. Національна рамка кваліфікацій. Кваліфікаційні рівні для вищої освіти.
32. Акредитація та ліцензування закладу вищої освіти.
33. Організація освітнього процесу закладу вищої освіти.
34. Європейська кредитно-трансферна система. Характерні особливості ЄКТС.
35. Організація освітнього процесу в умовах ЄКТС.
36. Академічна і професійна мобільність: основні форми та види.
37. Умови рейтингової системи оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів.
38. Наукові дослідження й інновації вищої школи.

7. Рекомендована література

Основна

1. Дебич М.А. Інтернаціоналізація вищої освіти: світовий досвід: монографія. Суми: Університетська книга, 2017. 291 с.
2. Інновації у вищій школі в контексті інтернаціоналізації освіти: колективна монографія. Видання перше. Луцьк: Луцький НТУ, 2019. 234 с.
3. Лебедик Л.В. Підготовка викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2018. 425 с.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої освіти в Україні» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О.Г.Коркішко, А.В.Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 87 с.
5. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир: Вид-во О.О.Євенок, 2019. 328 с.
6. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / авт.-укл.: Т.О.Дороніна. Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 250 с.

Допоміжна

1. Алексеєва І.М. Кваліфікація: правова категорія вищої освіти – порівняльний аналіз законодавчих джерел. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2017. №2(2). С. 50–53.
2. Бабин І., Ликова В. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти на період до 2020 р. URL: <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/238.html>

3. Єрмаченко В.Є., Дериховська В. І. Особливості трансформації світової системи вищої освіти у XXI столітті. *Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика*. 2017. №10. С. 518–522.
4. Легенький М.І. Правові засади Болонського процесу та створення європейського освітнього простору. *Право і суспільство*. 2017. №5. С. 148–153.
5. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 88 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>
4. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf
5. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

9. Посилання на дистанційний курс

дистанційний курс „Теорія і практика вищої освіти в Україні” (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/>);